

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/68/2021
Identifikačné číslo spisu: 6718202907
Dátum vydania rozhodnutia: 27.10.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Holíč
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6718202907.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobcu Lešenie PRIMA s.r.o., so sídlom 974 01 Nemce, Nemčianska č. 308, IČO: 36 744 999, zastúpeného splnomocneným advokátom JUDr. Jurajom Takáčom, so sídlom 974 01 Banská Bystrica, Horná č. 51, proti žalovanému Žeriavy-Cerovský, s.r.o., so sídlom 962 05 Hriňová č. 3119, IČO: 46 486 054, zastúpenému splnomocneným advokátom JUDr. Mariánom Görčim, so sídlom 960 01 Zvolen, Námestie SNP č. 50 a splnomocnenou advokátkou JUDr. Silviou Sovovou, so sídlom 040 11 Košice, Diamantová 10, o vylúčenie finančných prostriedkov v sume 11.997,60 eur z exekúcie, vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 16C/4/2019, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. júna 2020 sp. zn. 14Co/167/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Zvolen (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 21. mája 2019, sp. zn. 16C/4/2019 výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. rozhodol o náhrade trov prvoinštančného konania a vyslovil, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 % do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu o výške náhrady trov konania. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci a v spojení s § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Nakoľko žalovaný bol v konaní v plnom rozsahu úspešný, priznal mu súd proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 30. júna 2020 sp. zn. 14Co/167/2019 vo výroku I. potvrdil rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 16C/4/2019 - 255 zo dňa 21. 05. 2019 vo výroku I., vo výroku II. zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku II. o náhrade trov prvoinštančného konania tak, že žalovanému náhradu trov prvoinštančného konania nepriznal a vo výroku III. rozhodol, že žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2.1. Odvolací súd svoje rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil s poukazom na § 257 CSP tým, že zohľadnil skutočnosť, že žalobca poukázal v prospechu účtu, ktorý patril inému subjektu platbu, ktorá bola celkom zjavne (táto zjavnosť vyplýva z poznámky obsiahnutej v predmetnej platbe, v ktorej je uvedené „THORSTAV- úhrada fa 02018001“) určená inému subjektu a zrealizovaná za iným účelom (úhrada faktúry 02018001 vystavenej dňa 19. 1. 2018 subjektom THORSTAV s.r.o. so sídlom 96001 Zvolen, V.P. Tótha 1081/17). Okolnosti aj listinne nepreukázané (uzatvorená Zmluva o dielo č. 2018055 zo dňa 04.01.2018 medzi žalobcom a uvedeným subjektom, ako aj obsah predmetnej faktúry) nasvedčujú skutkovým tvrdeniam žalobcu, že platba vykonaná dňa 22. 1.2018 v prospech účtu K. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX na sumu 11. 997,60 eur z účtu žalobcu bola zaslaná na účet, ktorý patril povinnému mylne s tým, že úmyslom poukazcu bolo vykonať platbu úplne inému adresátovi a z úplne iného dôvodu a právneho titulu. Skutočnosť, že povinný nemal žiadny právny nárok na uvedené finančné prostriedky prevedené v jeho prospech žalobcom napokon nerozporoval ani samotný žalovaný v spore. Práve okolnosť, že s veľkou pravdepodobnosťou bol žalovaný, ako oprávnený v rámci exekúcie vedenej voči povinnému, uspokojený z mylnej platby zaslanej žalobcom, ktorý nemal žiadnu povinnosť plniť majiteľovi účtu - povinnému v predmetnej exekúcii a teda, že doposiaľ súdu známe okolnosti odôvodňujú veľkú pravdepodobnosť záveru, že boli tieto finančné prostriedky poukázané v prospech účtu povinného bez akéhokolvek právneho vzťahu a bez právneho dôvodu, je takou okolnosťou hodnou osobitného zreteľa, ktorá v danom prípade je pre odvolací súd zásadná k rozhodovaniu o trovách prvoinštančného konania. V neposlednom rade je nutné zdôrazniť aj skutočnosť, že žalobca zrejme postupoval (hoci nie dostatočne obozretne) avšak zhodne s tým, ako bol usmernený exekučným súdom vo výzve zo dňa 4. 4. 2018 a ako si sám vyvodil svoju povinnosť z uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 63Cbo/56/2018 - 93 zo dňa 18. 5. 2018. Hoci odvolací súd konštatoval, že len samotné poučenia iných súdov, respektíve ani uložená povinnosť v inom súdnom konaní sama o sebe nie dostatočným dôvodom na zbavenie žalobcu, ako dominus litis, jeho zodpovednosti za výsledok sporu a za správnosť koncipovania žaloby z hľadiska skutkových a právnych tvrdení a taktiež nezakladá nárok žalobcu na úspešnosť podanej žaloby, avšak je zrejmé, že žalobca postupoval v domnení a presvedčení, že takýto postup, na ktorý bol usmernený exekučným súdom, je schodným prostriedkom, ktorý mu zo zákona vyplýva. Práve tieto špecifické okolnosti týkajúce sa okolností, za ktorých došlo k uspokojeniu žalovaného, ako oprávneného v exekučnom konaní, z prostriedkov žalobcu poukázaných mylne v prospech účtu povinného, s ktorým však nebolo v žiadnom právnom vzťahu a povinný tak nemal žiadny právny nárok na poukázané finančné prostriedky žalobcu v prospech jeho účtu, z čoho je potom zrejmé, že oprávnený sa síce zákonne v rámci postupu upraveného Exekučným poriadkom, avšak nie v súlade so všeobecným princípom spravodlivosti, domohol čiastočného vymoženého svojho vymáhaného nároku voči povinnému z prostriedkov, ktoré boli s najväčšou pravdepodobnosťou mylnou platbou a ktoré neboli určené povinnému a nemal na ne ani právny nárok. Konštatované okolnosti potom odvolací súd vyhodnotil ako dôvody hodného osobitného zreteľa pre záver o výnimočnosti danej situácie a z uvedeného dôvodu, s poukazom na ustanovenie § 388 CSP potom zmenil výrok II. napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie o trovách prvoinštančného konania a s poukazom na ustanovenie § 257 CSP potom nepriznal inak procesne úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného konania voči procesne neúspešnému žalobcovi. S ohľadom na uvedené sa tak odvolací súd domnieva, že bude spravodlivé, aby si každá zo strán sporu znášala sama svoje trovy konania.

2.2. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP a podľa ustanovenia § 257 CSP vyslovil, že žalovanému, ako inak plne procesne úspešnej strane v odvolacom konaní, nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva a to z rovnakých dôvodov hodných osobitného zreteľa, ako odvolací súd konštatoval pri rozhodovaní o náhrade trov prvoinštančného konania. S ohľadom na konkrétne okolnosti, ktoré v spore vyvstali a ktoré už odvolací súd konštatoval v predošlom odseku, je spravodlivé, aby si strany sporu každá zvlášť znášali a hradili trovy aj odvolacieho konania.

3. Proti uvedenejmu rozhodnutiu odvolacieho súdu vo výrokoch II. a III. o náhrade trov prvoinštančného a odvolacieho konania podal žalovaný dovolanie, ktorým sa domáhal zrušenia rozhodnutia odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu a vrátenia mu veci na ďalšie konanie. Podľa dovolateľa súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace

procesné práva v takej miere, z čeho dosťlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Odvolací súd rozhodol o náhrade trov konania arbitrárne, v rozpore so zisteným skutkovým stavom, bez zreteľa na právny poriadok, bez ohľadu na zaužívanú súdnu prax, bez presvedčivého odôvodnenia a bez toho, aby bola žalovanému daná možnosť vyjadriť sa k zamýšľanému rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 257 CSP. Dovolateľ podporne poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 387/2019 namietal, že odvolací súd explicitne nevyzval žalovaného k zamýšľanému použitiu ustanovenia § 257 CSP. Dôvodom nepriznania náhrady trov konania môže byť len celkom výnimočný prípad, v ktorom sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa a zároveň musí ísť o výnimočné okolnosti odôvodňujúce opodstatnenosť použitia tohto ustanovenia. Odvolací súd v podstate formuloval dva dôvody, pre ktoré v spore úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, pričom ich formuloval len ako dôvody pravdepodobné, bez toho, aby boli dokazované či dokázané. Iné rozhodujúce okolnosti týkajúce sa predmetu sporu, súd zamlčal, resp. opomenul zohľadniť. V prejednávanej spore neboli preukázané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, jednalo sa o občianskoprávny/obchodný spor dvoch obchodných spoločností, žalobca, od začiatku právne zastúpený, nebol v spore úspešný, pretože spôsob ochrany jeho práv bol od začiatku sporu vecne nesprávny. Žalovaný na ochranu svojich práv musel vynaložiť trovy v podobe trov právneho zastúpenia. Ani predmet sporu, ani skutkové okolnosti, ani osoba žalobcu či jeho právneho zástupcu nevykazujú v žiadnom aspekte žiadne známky osobitosti. Dôvodom hodným osobitného zreteľa nikdy nemôže byť nesprávnosť a nevhodnosť procesných úkonov uskutočnených právne zastúpenou neúspešnou stranou sporu.

4. Žalobca sa k podanému dovolaniu vyjadril písomne, navrhol ho ako nedôvodné zmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné a je potrebné ho odmietnuť.

6. Dovolací súd sa v prvom rade zaoberal otázkou prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o náhrade trov konania.

7. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

7.1. Ústavný súd už v uznesení č. k. I. ÚS 387/2019-26 zo 17. septembra 2019 poukázal na to, že problematikou prípustnosti opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku sa zaoberal v uznesení sp. zn. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018 (rozhodnutie č. 74/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2018, s. 1270), v ktorom vyvolil: „Ustanovenie § 420 CSP zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcejmu hmotnoprávny charakter, alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia o matérii konania, t. j. nejde síce o rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej. Aj rozhodnutie vo veci samej (t. j. meritórne rozhodnutie) je svojou podstatou a svojimi dôsledkami rozhodnutím, ktorým sa konanie o predmete sporu končí, avšak pre účely posudzovania prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP takéto rozhodnutie nemožno zaradiť do skupiny rozhodnutí „ktorým sa konanie končí“, pretože pre tento účel je už zaradené do skupiny rozhodnutí „vo veci samej“. Za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí, teda možno považovať rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o

odvolaní inak ako jeho vecným prejednaním (t. j. rozhodnutie o odmietnutí odvolania alebo o zastavení odvolacieho konania), rozhodnutie odvolacieho súdu o zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby po rozhodnutí prvoinštančného súdu a pred rozhodnutím odvolacieho súdu (§ 370 CSP) a uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil alebo zmenil prvostupňové uznesenie o otázke, ktorej vyriešenie sa týmto uznesením končí, pričom spravidla pôjde o uznesenia odvolacieho súdu, ktorými rozhodol o odvolaní proti uzneseniam podľa § 357 CSP, ktoré síce možno v dovolacom konaní preskúmať z dôvodov zmätočnosti uvedených v § 420 CSP, avšak z dôvodov zásadnej právnej významnosti sú v zmysle § 421 ods. 2 CSP z prieskumu dovolacím súdom vylúčené. Podľa § 357 písm. m) CSP jedným z uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie a ktoré sú tak v danej nimi riešenej otázke s konečnou platnosťou preskúmateľné v rámci odvolacieho konania, je aj uznesenie, ktorým prvoinštančný súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, takže rozhodnutie odvolacieho súdu o tomto odvolaní je v otázke nároku na náhradu trov konania rozhodnutím konečným (ktorým sa konanie v tejto otázke nároku končí, pozn.), a teda ho možno v zmysle už uvedeného považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí“. Ústavný súd z týchto záverov vychádzal aj v ďalších svojich rozhodnutiach (por. napr. nález I. ÚS 47/2021).

7.2. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou civilného sporového konania, a ako také spadá pod čl. 46 ods. 1 ústavy, prostredníctvom ktorého sa zaručuje každému základné právo na súdnu ochranu. Všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo strany sporu na súdnu ochranu. Či je základné právo na súdnu ochranu naplnené reálnym obsahom (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 ústavy), určuje zákonná úprava náhrady trov konania obsiahnutá v Občianskom súdnom poriadku účinnom do 30. júna 2016 (§ 142 a nasl.), resp. v Civilnom sporovom poriadku účinnom od 1. júla 2016 (§ 255 a nasl.). Procesné predpisy, ktoré upravujú rozhodovanie o náhrade trov konania, preto treba vykladať v súlade s takto vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu. Trovy vynaložené účastníkom konania (sporovou stranou) v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takému tvrdenému nároku. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc v zmysle čl. 47 ods. 2 ústavy a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené trovy považujú. Trovy potrebné na účelne vynaloženie alebo ochranu práva sa však nemôžu posudzovať ako celok, a to aj keď má účastník (sporová strana) nárok na náhradu trov konania, pretože mal vo veci plný úspech, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne; to platí aj pre trovy právnej služby (viď. II. ÚS 78/03, III. ÚS 481/2015, IV. ÚS 83/2018).

7.3. Prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o náhrade trov konania pre existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP konštatoval dovolací súd vo viacerých rozhodnutiach (8 Cdo 111/2019, 8 Cdo 266/2019, 4 Cdo 70/2020, 4 Cdo 155/2020, 2 Cdo 89/2020).

8. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolačie dôvody sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

9. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 26/94). Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký

postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces.

10. Do práva na spravodlivý proces sa premieta aj zásada voľného hodnotenia dôkazov, ktorá síce nie je výslovne upravená v ústavnom poriadku, ale má svoj ústavnoprávny rozmer, lebo vyplýva z princípu nezávislosti súdov a sudcov (čl. 46 ústavy). Táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Porušením práva na spravodlivý proces je nesporné aj situácia, ktorá nerešpektuje pravidlá vymedzujúce proces vyhľadávania, vykonávania a hodnotenia dôkazov, kedy v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktorá vyšla najavo, alebo boli kvalifikovane namietané, ale nižšie súdy ich právne nezhodnotili v celom súhrne posudzovaných skutkových okolností bez toho, aby dostatočným spôsobom odôvodnili ich irelevantnosť.

11. Prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nie je spôsobilá založiť dovolacia námietka žalovaného týkajúca sa nesprávneho hodnotenia súdom vykonaného dokazovania, či nesprávneho právneho posúdenia veci. Neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení, nesprávnosť týkajúca sa hodnotenia dôkazov súdom a ani nesprávne právne posúdenie veci nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považovaná za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku, pričom ani po prijatí nových procesných kódexov sa na aktuálnosti týchto záverov nič nezmenilo (pozri R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia dovolacieho súdu, napríklad sp. zn. 2Cdo/130/2011, 3Cdo/248/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012). Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Z podaného dovolania nevyplýva, že by o takýto extrémny prípad išlo.

12. Dovolací súd pri posudzovaní dôvodnosti všeobecne namietaného porušenia procesných práv žalovaného nezistil také nedostatky v postupe súdov nižších inštancií, ktoré by odôvodňovali záver, že ich výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. odôvodnenie rozhodnutia zmätočné. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že žalovaný sa s názorom odvolacieho súdu nestotožnil, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia.

13. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (napr. sp. zn. II. ÚS 4/94, sp. zn. II. ÚS 3/97, sp. zn. I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok. Ústavný súd v zmysle svojej judikatúry považuje za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (napr. sp. zn. IV. ÚS 150/03, sp. zn. I. ÚS 301/06).

14. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj ústavného súdu platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou

proti takému uplatneniu (napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03-30).

15. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení strán, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť uplatneného nároku. Věcná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

16. Súdny nižších inštancií správne v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vykonané dôkazy vyhodnotili jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 ods. 1 CSP), ako aj náležite rozhodnutie odôvodnili v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP.

17. Záver, prečo odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie považoval za dôvodné pri rozhodovaní o náhrade trov konania aplikovať ustanovenie § 257 CSP, bol dostatočne odôvodnený v bodoch 30. až 32. odôvodnenia, v ktorých odvolací súd podrobne uviedol rozhodujúce argumenty, ktoré ho viedli k dôvodnosti použitia ustanovenia § 257 CSP, keď zohľadnil skutočnosť, že žalobca poukázal v prospechu účtu, ktorý patrilo inému subjektu platbu, ktorá bola celkom zjavne určená inému subjektu a zrealizovaná za iným účelom, išlo o mylnú platbu, úmyslom poukazcu bolo vykonať platbu úplne inému adresátovi a z úplne iného dôvodu a právneho titulu, pričom skutočnosť, že povinný nemal žiadny právny nárok na uvedené finančné prostriedky prevedené v jeho prospech žalobcom napokon nerozporoval ani samotný žalovaný v spore. Odvolací súd argumentoval tiež tým, že žalobca zrejme postupoval (hoci nie dostatočne obozretné) avšak zhodne s tým, ako bol usmernený exekučným súdom vo výzve zo dňa 4. 4. 2018 a ako si sám vyvodil svoju povinnosť z uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 63Cbo/56/2018 - 93 zo dňa 18. 5. 2018. Práve tieto špecifické okolnosti týkajúce sa okolností, za ktorých došlo k uspokojeniu žalovaného, ako oprávneného v exekučnom konaní, z prostriedkov žalobcu poukázaných mylne v prospech účtu povinného, s ktorým však nebolo v žiadnom právnom vzťahu a povinný tak nemal žiadny právny nárok na poukázané finančné prostriedky žalobcu v prospech jeho účtu, z čoho je potom zrejmé, že oprávnený sa síce zákonne v rámci postupu upraveného Exekučným poriadkom, avšak nie v súlade so všeobecným princípom spravodlivosti, domohol čiastočného vymoženého svojho vymáhaného nároku voči povinnému z prostriedkov, ktoré boli s najväčšou pravdepodobnosťou mylnou platbou a ktoré neboli určené povinnému a nemal na ne ani právny nárok, odvolací súd vyhodnotil ako dôvody hodného osobitného zreteľa s poukazom na ustanovenie § 257 CSP.

18. Rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu i ústavného súdu dospela k záveru, že ak súd má v úmysle použiť moderačné právo v zmysle ustanovenia § 257 CSP alebo ak ho niektorá zo strán navrhne, musí súd umožniť protistrane, aby sa k tomu vyjadrila (k zámeru aj k dôkazom). Nie je možné, aby súd dospel k vnútornému presvedčeniu, že je potrebné aplikovať ustanovenie § 257 a strane, ktorá by inak trovy získala, to neoznámil a táto by sa to dozvedela až z rozhodnutia. Súd v prípade použitia ustanovenia § 257 je povinný „vytvoriť procesný priestor“ umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia [pozri k tomu rozsudok ESLP Čepek proti Českej republike (sťažnosť č. 9815/10) ako aj nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. PL. ÚS 46/13 a sp. zn. I. ÚS 1593/15, tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. MCdo 14/99 z 01.09.2000, uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 17/2009, sp. zn. 5 Cdo 67/2010 či sp. zn. 3 MCdo 46/2012, nález Ústavného súdu SR č.k. I. ÚS 168/2018-22].

19. V predmetnom spore sa aplikácie ustanovenia § 257 CSP domáhal žalobca v podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom namietal tiež nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie o náhrade trov konania (bod 2.8. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Toto odvolanie bolo zaslané žalovanému na vyjadrenie, žalovaný zaslal súdu vyjadrenie k odvolaniu žalobcu, v ktorom sa podrobne vyjadril aj k otázke aplikácie ustanovenia § 257 CSP v predmetnom spore (bod 4.6. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Z uvedeného vyplýva, že obom stranám sporu bol daný primeraný procesný priestor umožňujúci im vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu ustanovenia § 257 CSP. Dovolateľ preto nedôvodne namietal, že mu nebola daná možnosť vyjadriť sa k zamýšľanému rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 257 CSP.

20. Z týchto dôvodov dovolací súd nepovažoval uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP za opodstatnený, a preto dovolanie odmietol, lebo smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné v zmysle § 447 písm. c) CSP.

21. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že v súlade so zásadou úspechu (§ 255 ods. 1 CSP) žalobcovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím (§ 262 ods. 2 CSP).

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.